

Fra koens synspunkt

Af Aage Villumsen,
Top Agro

Gennem nu mere end godt 20 år har jeg oplevet rådgivning på godt og især ondt. Det er en mærkelig verden, da der er alt for meget kommercielt, der skal passes ind, for at de enkelte personer kan acceptere en fodrings form. Uanset om det er til koens fordel eller ej, så skal der helst bruges enorme mængder penge til den ene forsøg og derefter bliver man nødt til at lave 10 forsøg mere, da det ikke passede ind i de forskellige menneskers computere og deres indkomstforhold. Derfor tager det MEGET lang tid før de såkaldte "lærde" kan/vil acceptere noget, som de ikke finder ud af. Derfor kære Landmand, det er politik der styrer fodringen i Danmark, og ikke som jeg gerne så det: KOEN

Denne artikel er skrevet ud fra koens synspunkt, og ikke ud fra rådgivers – ph.d. Fessor – maskinstationers – osv. synspunkter, for så ville denne artikel aldrig kunne skrives.

Vigtige beslutninger

Nu er tiden, hvor man skal tage nogle beslutninger vedr. majsens:

Snittidspunkt – stubhøjde – snitlængde – ensileringsmiddel – tildækning – pakning hvor meget – kolbemajs osv.

Det mest almindelige er, at du som landmand kigger rundt, om der er nogen, som er begyndt at snitte. Du ringer til din rådgiver, som siger: bare vent der bliver mere stivelse pr. tørstof. Du ringer til maskinstationen, som sjældent kender det rette tidspunkt, men tidspunktet bliver rigtig i forhold til deres plan, hvad som sådan er fornuftig set ud fra deres synspunkt.

Her har du som kvægbruger gjort din største fejl, og det gælder med mange andre ting. Du spørger alle andre end den vigtigste: KOEN. Den skal jo æde foderet, uanset om det er godt eller skidt. Hvorfor "spørger" du så ikke koen og glemmer alle de andre, for tydeligvis kender de ikke det rigtige tidspunkt. Hvem kan ikke huske, når vi havde taget helsæd for sent, og kernerne gik lige gennem koen, hvordan tror, du så koen udnytter en majs med 35-40% tørstof, som er taget med en stubhøjde på 20-40 cm? Ja

det er på samme måde, og det er derfor, at mange ikke får nok ud af majsensilagen. Nu tænker du nok, der er da ingen kerner bag ved mine køer. Nej men tag så din hånd i gødningen, så føles den ret så klistret, og det er stivelsen, der er gået direkte ud. Dette ser man også i U.S.A.

Snittidspunkt

Tag en kolbe og knæk den på midten, så skal du med tommelfingeren kunne "knække" kernerne af, eller klemmer du på kernen, skal der kunne komme lidt saft ud. Alt det her med at tage den ene prøve efter den anden, der er der jo kun én, der tjener på det, og hvilken stubhøjde bliver der taget?

Stubhøjde

Grundreglen er, at man tager majsens lige under kolben – det kan så være 40 cm eller 80 cm, dvs. maskinstation skal ikke bare sætte den et sted og så køre hele dagen med den stubhøjde. Man mejetærsker da heller ikke alt i samme højde. Husk på, nu er der taget så mange analyser, at stubben ligger på ca. 2.1-2.3 kg tørstof pr foderenhed, og alle dem der udtaler: Ja men, så taber du 2-400 foderheder pr. ha., men hvilken energi taler vi om? Til lavtydende køer kan det sikkert nok gå (7-10 ton mælk), men taler vi om højtydende køer, koster det i indkøbt foder.

Snitlængde

30-35 mm er klart at foretrække, hvorfor det kan være så svært at forstå er ubegribeligt. Påstanden er, at man ikke kan køre det sammen – der er ingen struktur i majsensilage – snitteren kan ikke klare dette.

Hvis græsensilage er på 30-35% tørstof, så er alle enige om, at det kan sagtens køres sammen, men majs kan ikke. Jeg synes bare ikke, man behøver at bruge tid på den forklaring. Ingen struktur i majsene?

Hvordan kan det være, at mange har kørt kun med majs i flere år – hvordan kan det være, at det er nemmere at styre vommen med mere majs? Hvorfor kan køer tygge drøv kun på en majsfoderplan?

Kære Kvægbruger – STOP nu alt det snak, prøv at tage 1-2 slagtekøer og giv dem kun majs og lidt protein – dør de efter 3-5 dage – ja så er der ingen struktur i majs, men overlever de – ja så må der jo nok være struktur. Omvendt er der ikke meget struktur i græsensilage, når man tager 5 slæt. Det er jo derfor, så mange har problemer med køernes vom, og det er jo godt for rådgivningsvirksomheden.

Snitteren kan ikke klare at snitte 30-35 mm, dette er et spørgsmål om vilje, men venter man til majsene er næsten "død" ja, så kan snitteren ikke klare dette. Men det er fantastisk, at en maskine skal bestemme over en kos ve og vel og dernæst over en kvægbrugers økonomi. Halm er det dyreste foder, derfor er det vanvittige at snitte på 6-10 mm, når man har mulighed for en længde på 30-35 mm.

Ensileringsmiddel

For lavtydende besætninger ville jeg ikke anbefale ensileringsmiddel, men igen må man sige, at ved højttydende besætninger får man så absolut gevinst ved ensileringsmiddel. Man skal blot tjekke, hvilken middel man anvender, og hvorfor man gør det – så man ikke bare gøre det, pga. naboen gør det.

Trykning i siloen

Her må siges: Det er MEGET GROFT at de lærde ikke har forstået, at vi har haft mange problemer med "alkohol", eller kald det hvad man vil, køerne fik det dårligt, ydelsen ned, dårlig reproduktion, køernes trivsel var markant forringet, og alligevel får man at vide: Køerne kan sagtens tåle det foder.

Derfor har jeg arbejdet meget sammen med Søren Hertzum det sidste år, da der ikke var andre, der ville tage dette område særligt seriøs, og derfor står vi nok i dag meget tættere på årsagen til fejlgæringen.

Problemet har været i de store siloer, især med en højde over 2-2.5 meter, og især hvor man har trykket med flere maskiner, hvor vogne har kørt op i stakken, hvor der har været meget uens majs, og hvor man har lavet en lav stub højde.

Derfor er mit råd: Ingen vogne skal køre oppe i stakken – de trykker alt for meget – de "tværer" strukturen ud af bladet – stængelen, der bliver lavet en "suppe" i den ende man køre op, prøv at tænke på hvor mange gange der bliver kørt op? Derfor er det bedst, hvis det er muligt med en traktor med tvillinghjul og med en frontskubber. Ekstra

køretøjer vil først være nødvendig de sidste 50-100 cm, og de skal specielt køre ude ved kanten. Vi har set mange siloer, hvor problemet er startet på midten af siloen, og derfra "vandret" ud ad – derfor har alkoholproblemet også været værst sidst på sæsonen.

Kolbemajs

Kolbemajs er efter min mening et modeflip. Der er nogle enkelte steder, det kan være en fordel, men langt de fleste kunne bare hæve skærebordet, for kigger vi efter, så laver mange en stubhøjde på 20-40 cm, og efter 30-45 dage tager man kolbemajsen. Der er et engelsk udtryk: Keep it simple. Dette kunne mange lære af, men mange vil lave ting besværligt, så man skal bare huske på, at der er flere ting, der kan gå galt, som her flere åbne siloer med varmedannelse til følge.

Hvorfor tager man ikke kolbemajs samtidig med majsensilage? Kolben er vel den samme som ved majsensilagen, og kolben til majsensilage ved vi, at køerne malker bedre, og fodret er mere appetitlig, hvorfor så vente?

Jeg vil her til slut håbe, at du går ud og spørger koen og ikke andre, så får du svaret som beskrevet. Dette er afprøvet såvel i praktikken som teorien, og hermed ønsker jeg jer held og lykke. ■

Mere mælk fra mindre foder Ka' det nu også passe?

Ja, det er faktisk muligt!

Mere mælk fra det samme, eller mindre foder, er faktisk det, som langt de fleste af vores kunder oplever, når de går i gang med Keenan Mech-fiber™ fodringsprincippet.

Rent faktisk får den gennem-snitlige Keenan kunde 1,04 kg mælk mere fra 0,59 kg tørstof foder mindre, indenfor 90 dage.

Ring til os i dag så vi sammen kan undersøge om det kan det ske for dig.

Keenan System, T: 7012 8090
www.keenan.dk

1,04 kg
EKM

0,59 kg
tørstof

Indenfor 90 dage!